

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40

E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів» (далі – проект наказу), а також документи, що додаються до проекту наказу, подані листом Державної екологічної інспекції України від 27.10.2020 № 9216/2.3/6-20.

За результатами проведеного аналізу проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику), Державна регуляторна служба України

встановила:

проектом наказу пропонується внести зміни до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів (далі – Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків), затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 року № 389, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2009 року за № 767/16783.

Однак, проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на наступне.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що

РІШЕННЯ № 720 від 27.11.2020

Гладун Євгеній Євгенійович

передбачені Конституцією та законами України.

Так, проектом наказу пропонується внести зміни до розділу «І. Загальні положення» Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, якими розширюються випадки при яких застосовується порядок визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів. При цьому в документах, що додаються до проекту наказу, необхідність внесення вказаних змін обґрунтовується як приведення положень Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків у відповідність до вимог пункту 3 статті 44 Водного кодексу України.

Проте, зазначений пункт Водного кодексу України встановлює лише зобов'язання водокористувачів дотримуватись встановлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та встановлених лімітів забору води, лімітів використання води та лімітів скидання забруднюючих речовин, а також санітарних та інших вимог щодо впорядкування своєї території.

Відтак, за результатами комплексного аналізу вищенаведених положень було встановлено, що враховуючи те, що Водний кодекс України не містить подібних вимог, запропоновані редакцією проекту наказу зміни фактично слід розглядати, як підміну регулювання на підзаконному рівні.

Таким чином, норми проекту наказу є такими, що значно поширюють сферу дії Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків та такими, що не повною мірою узгоджуються з діючими регуляторними актами вищої юридичної сили.

Також проектом наказу пропонується внести зміни до розділу «ІІ. Забруднення водних об'єктів наднормативними скидами забруднюючих речовин у водний об'єкт зі зворотними водами» Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, якими: фактично визначається перелік органів і юридичних осіб розрахункові методи або результати інструментально-лабораторних вимірювань яких використовуються при визначенні наднормативних скидів забруднюючих речовин у водний об'єкт зі зворотними водами; встановлюються випадки при яких факт усунення порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів може бути підтверджений.

Однак, запровадження вказаних змін не є предметом Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, оскільки дана методика лише встановлює порядок визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, а також єдині вимоги до визначення збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів фізичними особами, фізичними особами - підприємцями та юридичними особами. Крім того, об'єктивних аргументів, які б доводили необхідність і актуальність запровадження вказаних змін, в проекті наказу та аналізу його регуляторного впливу не наведено.

Разом з тим проектом регуляторного акта вносяться зміни до розділу «V. Розрахунок маси наднормативного скиду забруднюючих речовин у водний об'єкт зі зворотними водами» Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, якими змінюється механізм визначення розміру збитків (у тому числі змінюються дані на підставі яких виконується розрахунок маси наднормативного скиду забруднюючих речовин).

Проте, за результатом аналізу проекту наказу та законодавства не було виявлено положень, які б вимагали впровадження саме таких змін.

Більше того, під час розгляду матеріалів регуляторного акта та правового поля в цілому не було виявлено жодних правових підстав у чинних нормативно-правових актах, у тому числі Водного кодексу України і Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», які б вимагали розробку та прийняття наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 року № 389 «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів».

Таким чином, питання щодо доцільності затвердженої Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків і внесення змін до нього, а також необхідності державного регулювання таких господарських відносин потребує комплексного аналізу та додаткового детального обґрунтування, оскільки за період дії методики (понад 11 років) положення законодавства у сфері охорони і раціонального використання водних ресурсів неодноразово коригувались та зазнавали змін. Тому будь-який алгоритм дій щодо розрахунку розмірів відшкодування збитків слід розглядати лише як методичні рекомендації для службових осіб до функціональних обов'язків яких входить здійснення державного нагляду (контролю) у даному напрямку. Крім того, правильність результатів цих розрахунків розмірів відшкодування збитків має бути доведена в подальшому належним чином. Також дана Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків не повинна містити жодних зобов'язальних вимог або будь-яких інших приписів, які в будь-який спосіб регламентують діяльність суб'єктів господарювання.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект акта розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону про регуляторну політику, зокрема:

доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення;

адекватності – відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Разом з тим проект наказу не узгоджується із вимогами статті 5 Закону про регуляторну політику в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти.

Керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів».

**Т. в. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олег МІРОШНІЧЕНКО

